

GEORGES BERNANOS :

GONDOLATOK

Nincs semmi dicsőség abban, ha valaki francia. S legyen szabad kimondanom, ugyanilyen értelemben: nincs semmi dicsőség abban, ha valaki keresztény. Mi nem választottunk. „Keresztény vagyok, tiszteljetek engem” kiáltoznak a papi fejedelmek, írástudók és farizeusok. Inkább így kellene szólniuk alázatosan: „Keresztény vagyok, imádkozatok értem!”

Az igazi keresztényeknek egy szerfölkött hatékony eszköz áll rendelkezésükre, hogy megkülönböztessék magukat a többiektől: csak gyakorolniok kell a szeretetet, a szív szeretetét, az egyetlen, melyet Tartuffe nem tud színlelni, mert ha képes is alamizsnát adni, szeretni nem tud.

Kimondom, ismétlem, fáradhatatlanul hirdetni fogom, hogy a világ mai állapota szégyen a keresztényekre. Vajjon csak azért részesültek a kereszttség szentségében, hogy szabad legyen megvetéssel ítélkezniök a szerencsétlen hitetlenek fölkött, akik — jobb híján — lehetetlen feladatra vállalkoztak, amikor hasztalanul arra törekszettek, hogy saját erejükkel létrehozzanak egy igazságos birodalmat az Igazság nélkül, egy kereszténységet Krisztus nélkül? Szüntelenül ismétlgetjük, a tehetetlenségtől, lustaságtól és gögtől könnyes szemmel, hogy a világ mindjobban eltávolodik a kereszténységtől. De nem a világ kapta Krisztust — non pro mundo rogo — mi kaptuk a világ számára, a mi szívünkből távozik el az Isten, mi vagyunk azok, akik elkeresztényetlenítjük magunkat, nyomorultakat!

Nyugodtan ki merem mondani, hogy egy jóhiszemű kommunista munkás, aki kész feláldozni magát egy igaznak vélt ügyért, végtelenül közelebb áll Isten Országához, mint a múlt század polgárai, akik gyáraikban napi tízenkét órán át dolgoztattak tízéves gyermekeket.

Rettegéssel vegyes kíváncsisággal látom, hogy állandóan növekszik azoknak az embereknek a száma, akik — bár épolyan ügyesek és erőszakosak mint mások, ha földi javaikat kell megvédeni — azt állítják, úgy élnek a világban, mintha nem is ott élnének, nyugodtan maguk gondoskodnak üdvösségükről, s csak maguk számára, és szinte lelkesülten ismételtetik: „Micsoda boldogság megértés nélkül engedelmeskedni, semmit sem érteni!”, azt gondolván, hogy így eléri a kontemplatív élet orrait, természetesen egy pillanatra sem véve le szemüket bankbetétükről.

Nem tudnék élni öt percig sem az Egyházon kívül, és ha kikergetnének belőle, rögtön visszamennék, mezítláb, egy szál ingben, kötéllel a nyakamon...

Krisztus szeretete nélkül egy keresztény sem keresztény; de becsület nélkül, csak dicszónó.

A nyomorultak ábrándja az, hogy szentül hiszik: az igazságtalanság a törvényekben van, holott az igazságtalanság bennünk van. Ha nem bennünk lenne, nem lenne a törvényekben. És a törvényeket az erők csinálják. Sohasem láttunk törvényt, melyeket többségben lévő gyöngék alkottak volna; és a tömeg maga nem is alkot törvényt, rábizza hatalmát néhány emberre, akikből ezzel erőket csinál.

Aki engedelmségre kötelezi a szegényt, de ugyanakkor beismeri, hogy képtelen számára az engedelmségben a méltóságot és a becsületet biztosítani, — azt szívtelen csalónak nevezem.

Az Egyház bármelyikünknek odaadja mézét, abban az alakban, mely minden egyes embernek a legjobban megfelel. Az Úr a bűnösért jött le a földre, s eljött a gyáváért is. De ahhoz, hogy a gyáva még remélhessen valamit az Egyház szárnyai alatt — sub pennis eius sperabis — az igazság helyreállítása szükséges, az emberi társadalomnak először meg kell fosztania a tisztelettől a gyávát. Mert

a gyáva, akit tisztelnek, közönséges szörnyeteg. Ezzel szemben a becsüléstől megfosztott gyáva teljesen csupaszul lép be Krisztus könyörületos szeretetének országába, szegényen a Szegények között, s akkor nem akad keresztény anyától született keresztény, aki — miután keresztet vetett és fegyelmezetten lenyelte nyálát — ne lenne kész arra, hogy két testvéri karjába fogadja ezt a nyomorultat.

Allítom, hogy a szociális kérdést csak az erőszak vagy a becsület segítségével lehet megoldani, s hogy az első megoldás csalogatóbb a másikonál. Mert csak rövid ideig tartó dresszirozásra van szükség ahhoz, hogy valakiből fanatikust csináljunk, míg a régi francia lovaghoz hasonló emberi típus kialakítása századok munkájába kerül.

A modern élet mindinkább arra törekszik, hogy a becsületből a sznobizmus egy fajtáját tetszelgő affektálást csináljon, mely a beavatottak kizárólagos joga, öncélú eleganciát, raffinált modorosságot, mely éppolyan idegen a szegény világ számára, mint a kézcsók vagy a szájöblögetés szokása. Nem sajátította-e már ki teljesen a „becsületbeli adósság” kifejezést magának az imbecilis klubtag, aki elvesztette minden pénzét a Körben?

Az emberek vagy a nemzetek egy ideig élhetnek hősiesség és becsület nélkül, de becsületnélküli hősiességgel aligha lehet élni.

Tudom, ezek az igazságok kényelmetlenek és kegyetlenek, de kimondom őket, mert a ti igazságaitok és az enyéimé. A lehető legkegyetlenebbül hirdetem őket, hogy a botrány, melyet a konformistákban okoznak, elérje és kiegyenlítse azt a botrányt, melyet a konformisták okoznak a jóakarató emberek előtt. Kegyetlenül mondom ki kegyetlen igazságokat, és ha nem hallgat senki rám, ha annyira jutottatok, hogy dühödt ordításnak halljátok a fájdalom nyöszörgését, ugyan mitől félnék, hiszen akkor már nem remélhetek semmit ezen a világon. Isten a tanum, hogy minden erőmmel szeretni akarlak titeket. Mi többet tudnék adni?

Just Béla fordítása.